

Zpráva o činnosti Čs. psychologické společnosti při ČSAV
od r. 1983 do konce pololetí r. 1986

Hlavní výbor ČSPS se v uplynulém tříletém období řídil ve své práci ročními plány, vycházejícími z rámcového plánu činnosti ČSPS na léta 1982 - 1985. Tento rámcový plán se opíral o dokument ČSAV "Hlavní směry rozvoje a uplatnění čs. vědy v 7. pětiletce /1981/, o "Rozpracování závěrů XVI. sjezdu KSČ a sjezdu KSS na další činnost ČSPS a SPS /1981/, dále o příslušná usnesení Prezidia ČSAV k materiálu "Stav a perspektivy rozvoje psychologických věd v období 7. a 8. pětiletky". /1981/

Dále se hlavní výbor Společnosti / a jeho představenstvo / řídilo pokyny KOVSu a Vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV, kterému dával průběžně k vyjádření zprávy o činnosti Společnosti a plány práce a vědeckých akcí.

Hlavní výbor se v uplynulém období sešel 8krát, předsednictvo zasjedalo 9krát.

Byly projednávány zejména úkoly, týkající se organizace, obsahové náplně a hodnocení hlavních akcí Společnosti - psychologických dnů a VI. sjezdu čs. psychologů. Dále se hlavní výbor zabýval otázkou legislativního zabezpečení psychologických služeb, která má být v nejbližší době dořešena. Pozornost byla věnována bulletinu "Psycholog v Československu", orgánu ČSPS a SPS, jehož úroveň se v posledních letech zvýšila.

Hlavními akcemi hlavního výboru Společnosti byly dvoje Psychologické dny a VI. sjezd čs. psychologů.

V roce 1983 byly pořádány Psychologické dny v Olomouci u příležitosti 25. výročí založení Společnosti, jemuž byl věnován úvodní referát. Program byl orientován na uplatnění psychologických hledisek v komplexní péči o zdravý rozvoj obyvatelstva. V širokém rámci programu se mohly uplatnit referáty z více psychologických oborů. Jednotlivé bloky byly zaměřeny k problematice zdraví a nemoci v klinické psychologii, v poradenské a pedagogické psychologii a v psychologii práce a sportu.

V roce 1984 se konaly Psychologické dny v Hradci Králové. K tématu této konference "Psychologie působení na člověka" byly zaměřeny referáty z různých odvětví psychologie. Program obou uvedených akcí se setkal s velkou pozorností a byl vesměs kladně hodnocen.

V roce 1985 se konal VI. sjezd čs. psychologů. Při jeho profilování vycházelo předsednictvo hlavního výboru především ze společenských úkolů kladených na psychologii jako vědní obor a odborně praktickou činnost, z rámcového programu rozvoje psychologických věd v ČSSR v 80. létech, ze závěrů a zkušeností sjezdu ČSPS v roce 1980 a sjezdu SPS roku 1983. Ústřední zaměření sjezdu bylo formulováno heslem "Psychologie a vědeckotechnický rozvoj při budování rozvinutého socialismu". V obsahové struktuře jednání byly bloky referátů zaměřených na rozvoj člověka jako subjektu prakticko-přetvářející činnosti, dále na psychický a sociální rozvoj mladé generace a na uplatňování psychologických poznatků a přístupů ve společenské praxi. Vedle symposií byla konána tématická zasedání, byly organizovány postery a bazar informací. Účastníkům byla předána publikace: Psychologické výzkumy v ČSSR: 1981 - 1985 / sborník individuálních referátů/ a Výběrový adresář čs. psychologů / v angličtině/.

Činnost poboček

Pobočka Praha

Pražská pobočka obnovila v.r. 1983 svou činnost. Zorganizovala 10 akcí s pestrým programem, v němž byla věnována pozornost jak otázkám teoretickým / např. metodologickým problémům diagnostiky osobnosti, plánování výzkumu, atribučním teoriím v sociální a pedagogické psychologii, psychofyziologické problematice aj./ i praktickým problémům z oblasti manželského poradenství, ekologie, kriminality, psycho-terapie a pod. Pobočka se tedy rozvíjí úspěšně.

Pobočka Brno

Brněnská pobočka zorganizovala 10 akcí věnovaných jak teoretickým tak praktickým otázkám; v tom počtu byly 3 jednodenní konference a jedna konference dvoudenní. Z témat akcí se zmiňují alespoň o "Aktuálních problémech psychologického výzkumu a psychologických služeb", nebo o Přínosu psychologie společenské praxi, O nových poznatcích v psychologii socialistických zemí. Zdařilá byla letošní jednodenní konference o sovětské psychologii 1. poloviny 80 let. Programy této pobočky mají již tradičně vysokou úroveň.

Pobočka Olomouc

Tato pobočka uspořádala semináře z teoretické a klinické psychologie, dále z oblasti psychologie práce. V jejím rámci pracuje sku-

pina v okrese Vsetín, která pořádala seminář i ve Valašském Meziříčí a v Novém Jičíně. Vcelku bylo organizováno 20 různých akcí. Přímo v Olomouci, univerzitním městě, bude žádoucí aktivitu pobočky zvýšit. / Příklad Vsetína ukazuje význam možnosti zakládání poboček v okresech, kde pracuje více psychologů v různých oborech společenské praxe. /

Pobočka Hradec Králové

Tato pobočka uspořádala v uplynulém období 17 seminářů. Jejich program byl pestrý; Týkal se poradenské a pedagogické praxe, vývojové psychologie, problematiky kriminality aj. Referováno bylo také o sovětské psychologii nebo např. o příčinách maloměšťáckých přežitků ve vědomí lidí, o vývojových poruchách aj.

Pobočka České Budějovice

Pobočka pracovala po celé období velmi čile a to s pestrým programem. Uspořádala 32 akcí - seminářů a pracovních setkání / příp. s exkursemi/. Program byl věnován otázkám metodologie, přístrojové technice, poradenství, psychoterapii, psychologickým aspektům urbanismu, využití videotechniky v poradenství aj. Účastníkům některých akcí byly distribuovány metodické pomůcky.

Pobočka Ostrava

Pobočka byla v uplynulém období velmi aktivní. Zorganizovala 36 akcí. Mezi nimi jsou i 3 akce týdenní /pro pracovníky v průmyslu/, jeden třídní seminář /využití poznatků psychologie v resortu paliv a energetiky/, dva semináře dvoudenní /k diagnostice a k poradenství/ a 3 semináře celodenní /klinická psychologie a psychologické problémy výchovy a vzdělávání, 4 kurzy pro vedoucí a mistry z průmyslových podniků.

Pobočka Plzeň

Pobočka v r. 1983 a 1984 neplnila plánované úkoly. Loňského roku však obnovila /po reorganizaci výboru/ činnost a uspořádala 4 semináře s programem o toxikomanii u mládeže, o vlivu rodiny na vývoj jedince, o tvořivém myšlení a - zdůrazňuji - o mezioborové spolupráci psychologů pracujících v kraji.

Pobočka Ústí n/Lab.

Byla založena v r. 1985. Zatím vyřešila organizační otázky, projednala plán činnosti. Přípravuje krajský seminář.

Celkem uspořádaly pobočky 129 akcí, většinou polo - nebo celodenních seminářů, ale jak ze zprávy vyplývá, organizovány byly i akce dvou i třídní nebo i týdenní. Shledáváme tedy jistý vzestup činnosti v aktivitě poboček. Také ve výběru témat pořádaných akcí lze zaznamenat zřetelný pokrok. V uplynulém období byla obnovena pobočka v Praze, založena a hlavním výborem schválena pobočka v Ústí n/Lab. roku 1985, která se zatím připravuje na zahájení činnosti v tomto roce. Pobočky se liší jak počtem akcí tak skladbou programu, dále i spoluprací s jinými odbornými organizacemi. Bude proto prospěšná vzjemná výměna jejich zkušeností na zasedáních hlavního výboru Společnosti. Je třeba zdůraznit, že pobočky tvoří hlavní organizační složky Společnosti a mají být centry pro pracovní setkání psychologů pracujících v teritoriu pobočky. Bude proto nutné, aby hlavní výbor Společnosti věnoval dalšímu rozvoji aktivity poboček zvýšenou pozornost.

Činnost sekcí

Sekce teoretické a obecné psychologie

V uplynulém období tato sekce nefungovala. Sama navrhla svou reorganizaci na sekci federální. O této věci jednal hlavní výbor Společnosti i psychologická komise Vědeckého kolegia pro pedagogiku a psychologii ČSAV, ale k ustavení sekce na úrovni federální zatím nedošlo. Ostatní sekce na výzvu hlavního výboru zaslaly již návrhy na člena této sekce ze svého středu. Členové původní sekce se zapojovali do programu např. Pražské pobočky, Psychologických dnů, sjezdu, Soc. akademie apod. Je mimořádně potřebné, aby federální uspořádání této sekce bylo provedeno co nejdříve.

Sekce klinické psychologie

Tato sekce realizovala každý rok 5 celodenních seminářů, celkem tedy v uplynulém funkčním období 18 klinických dnů, konaných ve spolupráci se sekci klinické psychologie ČLS JEP - Psychiatrické společnosti. Akce sekce mají vždy velmi pestrý a pro klinickou praxi aktuální program. Klinicko-psychologické dny se konají za velkého zájmu a velké účasti psychologů / obvyklá účast je 200/ neboť plní do velké míry funkci doškolení psychologů z klinické praxe.

Sekce pedagogické psychologie

Sekce uspořádala 3 semináře /dva byly jednodenní, jeden dvoudenní- týkal se " pedagogické interakce a komunikace". Program je orientován na uplatnění pedagogické psychologie v praxi. Byla vypracována nová koncepce vedení sekce.

Sekce psychologie práce

V uplynulém období uspořádala 5 akcí: dvě třídenní konference / 8. a 9. setkání psychologů práce/, jednu dvoudenní konferenci "Člověk a pracovní činnost" a dva jednodenní semináře /K osobnosti pracujících, aktuální úkoly v ekonomické praxi/. Akce mají velmi dobrou úroveň. Sekce vydává i souhrny referátů. Dobře pracují i pracovní skupiny sekce, např. v otázce profese psychologů, činných v ekonomické praxi. Činnost sekce má vysokou úroveň.

Sekce sociální psychologie

Sekce organizovala 14 akcí; v tom počtu jsou dva třídenní semináře / soc. psychologie v rozvoji socialistické společnosti, sociálně psychologický výcvik/, na dvou týlenních seminářích se podílela /výcvik trenerů soc. psychologického výcviku/. Mimoto uspořádala 5 jednodenních seminářů se soc. psychologickou problematikou /např. psychologická pomoc těžce nemocným, architektonická a ekologická psychologie aj/. Organizovala dále kurz sociálního výcviku. Při sekci se letos vytvořila pracovní skupina sociálně psychologického výcviku, která uspořádala 6 seminářů.

Sekce poradenské a školní psychologie

Sekce realizovala 9 akcí: 4 dvoudenní semináře, 5 seminářů /"Poradenské dny"/, které jsou hojně navštěvovány a plní do velké míry doškolovací funkci pro poradenské psychology. V programu byly referáty k výchovným a výukovým problémům, ke spolupráci poraden a výukovým problémům, ke spolupráci poraden se školami ke vstupu dítěte do školy, o mládeži vyžadující zvláštní péči o školní úspěšnosti a o problematice staršího školního věku.

Sekce tělesné výchovy a sportu

Sekce se podílela na uskutečnění 8 akcí: 3 třídní semináře / K metodice psychologie sportu, k psychoregulaci ve sportu/, třídní mezinárodní sympozium na téma: "Psychologické základy přípravy sportovců" a 4 jednodenní semináře o motivaci, o problematice psychodiagnostiky aj. Účastnila se dále 2 třídních pracovních seminářů.

Sekce vojenské psychologie

Sekce vyvíjí činnost ve spolupráci a katedrou vojenské psychologie a psychiatrie. Zabývala se např. psychologickými aspekty morálně politického profilu vojáka z povolání, psychologickou přípravou vojsk, otázkami psychodiagnostiky, problémem alkoholismu u vojáků. Uspořádala 3 jednodenní semináře, dvoudenní sjezd a podílela se účinně na sjezdu vojenských psychologů a psychiatrů. Uspořádala též besedu autorského kolektivu spisu Základy vojenské psychologie se zainteresovanými hosty.

Sekce vývojové psychologie

Sekce uspořádala se slovenskou sekci seminář k Mezinárodnímu roku mládeže. Vypracovala 4 postery na VII. konferenci Mezinárodní společnosti vývojové psychologie v Mnichově.

Sekce forenzní psychologie

Sekce uskutečnila /ve spolupráci se sekci sociální patologie Čs. sociologické společnosti/ 3 třídní semináře k otázkám sociální patologie ve světle nových psychologických, sociologických a kriminologických koncepcí, k aktuálním problémům kriminologického výzkumu a k prevenci kriminality a jiných sociálně patologických jevů. Sekce vydala k seminářům zborníky.

Sekce psychologie umění

Sekce zorganizovala 5 akcí: ^{jednu} dvoudenní a 4 jednodenní konference. Program byl zameran na psychologii umělecké literatury, na psychologii hudby a scénického umění v interdisciplinárním kontextu, dále na aktuální problémy výtvarného umění, architektury a životního prostředí.

Sekce pro studium chování zvířat Sekce se úspěšně rozvíjí.

Sekce realizovala /ve spolupráci se Zoologickou společností při

ČSAV a se Společností pro studium vyšších nervových funkcí 2 pětidenní etologické konference. Letos uspořádala 13 etologické dny, vydala Abstrakta z 12. etologické konference.

Celkem uspořádaly sekce ČSPS 74 akcí, z nichž téměř polovina byla více než jednodenních. Celkem bylo uspořádáno pob. a sekčemi 203 akcí.

Práce na úseku zahraničních styků

Z kolektivního členství v IUPSyS vyplývají průběžné úkoly, které plní hlavní výbor ČSPS. Z nejdůležitějších to byla v uplynulém období spolupráce s psychologickými společnostmi SSSR a NDR na projednání příprav na 23. mezinárodní psychologický kongres v Mexiku a účast našich zástupců na tomto kongresu. Dalším úkolem bylo vypracování podkladů pro mezinárodní adresář psychologů. Výběrový adresář čs. psychologů / v angličtině / byl předán účastníkům našeho sjezdu. Další zahraniční akcí byla účast našich delegátů ze sekce psychologie tělesné výchovy a sportu na Mezinárodním sjezdu psychologů sportu v Kodani. Sekce vývojové psychologie spolupracovala s Mezinárodní společností pro vývojovou psychologii na přípravách jejich akcí.

Činnost ediční, publikační, bibliografická a terminologická

Byla vydána 2 dvojčísla a 3 čísla bulletinu Psychológ v Československu. Byla docílena zvýšená úroveň tohoto bulletinu. Sekce psychologie práce vydala souhrny referátů ze dvou konferencí - V odborných časopisech byly publikovány zprávy o pořádaných akcích a abstrakta referátů z konferencí. Sborník referátů ze svých seminářů vydala sekce forenzní psychologie. K VI. sjezdu psychologů byl vydán sborník referátů "Psychologické výzkumy v ČSSR: 1981 - 1985 / 375 stran/. Jak už zmíněno, byl vydán Výběrový adresář čs. psychologů / v angličtině/. - Terminologická komise rozvíjela dále svou činnost; na sjezdu uspořádala tématické zasedání s pěti referáty.

Spolupráce s Čs. vědecko-technickou společností a Socialistickou akademií.

Spolupráce s ČSVTS se realizuje prostřednictvím některých poboček a sekcí Společnosti. Z poboček možno uvést zejména pobočku ostravskou

a budějovickou. Ze sekcí možno připomenout např. sekci sociální psychologie s 3 denním seminářem na téma: " Sociální psychologie v rozvinuté socialistické společnosti" nebo "Sociálně psychologický výcvik v praxi řízení". Spolupráci s ČSVTS navázala i sekce psychologie umění v otázce prosazování estetických aspektů při tvorbě technických děl a řešení problematiky životního prostředí. Lze dále uvést jednotlivé přednášky psychologů /zejména z oboru psychologie práce/ na akcích ČSVTS.

Spolupráce se Socialistickou akademií je rozsáhlá. Tradičně dobrou spolupráci pěstuje brněnská pobočka, dále českobudějovická, ostravská. Ze sekcí možno uvést na předních místech sekci psychologie práce /která připravila pro SAK cykly a přednášky z oblasti inženýrské psychologie a psychologie řízení/, dále sekci sociální / příprava jednoho cyklu/. Řada členů společnosti pracuje pro SAK ve funkci lektorské nebo ve vědecko-metodických radách.

ČSPS spolupracuje s Čs. společností psychiatrickou, sociologickou, se Společností pro estetiku, se Společností pro studium vyšší nervové činnosti a s Čs. zoologickou společností.

Sekretariát společnosti

Sekretariát : Společnosti zvládl spolehlivě a iniciativně množství úkolů, jimiž byl pověřován, mezi nimi zejména práce spojené se dvěma pořádanými konferencemi /Psychologickými dny/ s VI. sjezdu čs. psychologů.

V Praze dne 30.6. 1986

Doc.dr.J.Čepelák, CSc.
věd. tajemník ČSPS v.r.

Zpráva o hospodaření Čs. psychologické společnosti při ČSAV
za roky 1983 - 1985

Finanční rozpočet ČSPS se každoročně skládá z finančních příspěvků členů a dotace ČSAV.

Na valném shromáždění 18.11.1982 bylo schváleno zvýšení členského příspěvku členů ČSPS na 50.-Kčs. Z toho 20.-Kčs, je použito na úhradu nákladů členského bulletinu Psychológ v Československu a 30.-Kčs, je částka kterou můžeme disponovat v našem rozpočtu. Za rok 1983 činily tyto příjmy 28 tis. Kčs, za rok 1984 36 tis. Kčs a za rok 1985 33 tis. Kčs. Kromě příjmů plynoucích z příspěvků členů, obsahuje finanční rozpočet i dotaci ČSAV - v r. 1983 byla EO ČSAV schválena dotace ve výši 55.600.-Kčs, v r. 1984 60.600.-Kčs, a v r. 1985 78.500.-Kčs.

Výdaje ČSPS mají roční nejvyšší položku "mzdový fond" v r.1983 35 tis. Kčs, v r. 1984 38 tis.Kčs, v r. 1985 58 tis.Kčs. V posledním roce byla tato částka zvýšena s rozšířením dalšího pracovního úvazku pracovnice sekretariátu ČSPS. Dalšími významnými položkami jsou odměny za práce a cestovné / obě položky nesmí být bez schválení EO ČSAV překročeny/, dále pak materiálové výdaje, práce za služby a finanční náklady.

Schválený rozpočet a výdaje v letech 1983-1985 se přibližně kryjí, nevyčerpání či přečerpaní v dílčích položkách je kompenzováno jinými položkami.

Vedení účtů a celkové hospodaření společnosti je přímo kontrolováno orgány ČSAV - poslední revize byla provedena odborem rezortní kontroly v březnu a dubnu 1984. Současně provádí průběžnou a namátkovou kontrolu hospodaření revizní komise HV ČSPS / 2x ročně/. V uplynulém období proběhla také kontrola Správy nem.poj. /březen 1984/, 2 kontroly Obvodní finanční správy v Praze 2 /květen 1983 a květen 1986/ a dále 2 kontroly ONV Praha 2, odb. soc. věcí /červen 1984 a květen 1986/. Při sestavování rozpočtu na každý rok vycházíme z konkrétních požadavků předsedů jednotlivých sekcí a poboček. Při této příležitosti bych chtěla konstatovat, že za uplynulé období se spolupráce velmi zlepšila. Rozpočty jsou dodávány včas a odhady reálné, což nám při naší práci velmi pomáhá. Za to bych chtěla vyslovit při této příležitosti všem předsedům sekcí a poboček upřímné poděkování.